

O STANJU U USEVIMA PŠENICE

FENOFAZE RAZVOJA PŠENICE

NA PODRUČJU VOJVODINE USEVI PŠENICE NALAZE SE U RAZLIČITIM FAZAMA RAZVOJA. USEVI IZ REDOVNIH ROKOVA SETVE NALAZE SE U RAZLIČITIM FAZAMA VLATANJA, OD FAZE POČETAK RASTA STABLIKE DO FAZE DRUGOG KOLENCA. USEVI IZ KASNIJIH ROKOVA SETVE NALAZE SE U FAZI BOKORENJA.

SLIKA 1. USEV PŠENICE

U VIZUELNIM PREGLEDIMA USEVA PŠENICE REGISTROVANO JE PRISUSTVO SLEDEĆIH PATOGENA:

- SIVA PEGAVOST LISTA PŠENICE (*Septoria tritici*)
- RĐA PŠENICE (*Puccinia spp.*) I
- PEPELNICA PŠENICE (*Erysiphae graminis*)

U ZAVISNOSTI OD REGIONA, SORTIMENTA I UZRASTA PŠENICE, REGISTRUJU SE RAZLIČITI PROCENTI ZARAŽENIH BILJAKA SA OVA TRI PATOGENA. TRENUTNO JE NAJDOMINANTNIJE PRISUSTVO SIMPTOMA SIVE PEGAVOSTI LISTA PŠENICE.

SIVA PEGAVOST LISTA PŠENICE (*Septoria tritici*)

SIVA PEGAVOST LISTA PŠENICE JAVLJA SE SVAKE GODINE U PROIZVODNJI PŠENICE I VEĆINA SORATA GAJENIH NA NAŠEM PODRUČJU POKAZUJE OSETLJIVOST PREMA OVOM PATOGENU. OVA BOLEST MOŽE DOVESTI DO SUŠENJA LIŠĆA PŠENICE, SMANJENJA PRINOSA I ŠTUROSTI ZRNA.

PRVI SIMPTOMI BOLESTI JAVLJAJU SE NA DONJIM LISTOVMA U VIDU HLOROTIČNIH PEGA. TOKOM VREMENA PEGE MENJAJU BOJU OD ŽUTE DO CRVENKASTO MRKE I U OKVIRU PEGA FORMIRAJU SE CRNA TELAŠČA-PIKNIDI.

SLIKA 2. SIMPTOM SIVE PEGAVOSTI LISTA PŠENICE

SLIKA 3. SIMPTOM SIVE PEGAVOSTI LISTA PŠENICE

SLIKA 4. SIMPTOM SIVE PEGAVOSTI LISTA PŠENICE

OVA GLJIVA PREZIMLJAVA U VIDU PIKNIDA NA ZARAŽENIM OSTACIMA KAO I NA ŽIVIM I SAMONIKLIM BILJKAMA PŠENICE NA KOJIMA MOŽE DA SE ODRŽI MESECIMA. NA OVAJ NAČIN OBEZBEĐUJE SE PRIMARAN IZVOR INFEKCIJE. U TOKU GODINE, U NAŠIM USLOVIMA MOGUĆE JE REGISTROVATI VIŠE CIKLUSA KOJI OMOGUĆUJU INFEKCIJU I DALJE ŠIRENJE BOLESTI.

TREKUTNO SE NA PODRUČJU VOJVODINE, U SVIM REGIONIMA, REGISTRUJE PRISUSTVO SIMPTOMA SIVE PEGAVOSTI LISTA PŠENICE. NA POJEDINIM PARCELAMA UOČENO JE ŠIRENJE INFEKCIJE KA GORNJIM LISTOVIMA, A PEGE SE NALAZE I NA LISTOVIMA IZNAD DRUGOG KOLENCA. NA TAKVIM USEVIMA POSTIGNUT JE PRAG ŠTETNOSTI ZA OVOG PATOGENA.

PREPORUKA

PROTIV PROUZROKOVAČA SIVE PEGAVOSTI LISTA PŠENICE, U POVOLJNIM USLOVIMA ZA NJEGOV RAZVOJ, NEOPHODNO JE PRIMENITI HEMIJSKE MERE ZAŠTITE.

USPEŠNA ZAŠTITA PODRAZUMEVA PRVENSTVENO ČUVANJE LISTA ZASTAVIČARA, ALI I DVA DO TRI LISTA ISPOD NJEGA KAKO BI SE FIZIOLOŠKI PROCESI NEOMETANO ODVIJALI.

ZAŠTITA PŠENICE OD PROUZROKOVAČA SIVE PEGAVOSTI TREBA DA SE SPROVEDE U FENOFAZI U KOJOJ PRVI LIST IZNAD DRUGOG KOLENCA POKAZUJE SIMPTOM PRISUSTVA BOLESTI. EKONOMSKI PRAG PRIMENE FUNGICIDA POSTIGNUT JE UKOLIKO SE NA 10% BILJAKA U OVOJ RAZVOJNOJ FAZI REGISTRUJU SIMPTOMI NA PRVOM LISTU DRUGOG KOLENCA.

PROIZVOĐAČIMA SE PREPORUČUJE PREGLED USEVA PŠENICE NA PRISUSTVO SIMPTOMA OVOG PATOGENA. PO POSTIZANJU PRAGA ŠTETNOSTI PREPORUČUJE SE PRIMENA REGISTROVANIH FUNGICIDA:

PREPARAT	AKTIVNA MATERIJA	DOZA
OPERA MAX	PIRAKLOSTROBIN+EPOKSIKONAZOL	1,2-2 L/HA
ACANTO PLUS	PIKOKSISTROBIN+CIPROKONAZOL	0,6 L/HA
AMISTAR EXTRA	AZOKSISTROBIN+CIPROKONAZOL	0,5-0,75 L/HA
ANTRE PLUS	TEBUKONAZOL+TIOFANAT-METIL	1,5 L/HA
MIRADOR FORTE	TEBUKONAZOL+AZOKSISTROBIN	1,5-2 L/HA